

Maria Królicza

Program edukacji przedszkolnej z możliwością wykorzystania do pracy w grupach z dziećmi o specjalnych potrzebach edukacyjnych "Jesteśmy razem"

Edukacja Elementarna w Teorii i Praktyce : kwartalnik dla nauczycieli nr 2,
99-100

2007

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

dr Maria Królicza
Instytut Edukacji Przedszkolnej i Szkolnej
Akademia im. J. Długosza w Częstochowie

PROGRAM EDUKACJI PRZEDSZKOLNEJ Z MOŻLIWOŚCIĄ WYKORZYSTANIA DO PRACY W GRUPACH Z DZIEĆMI O SPECJALNYCH POTRZEBACH EDUKACYJNYCH „JESTEŚMY RAZEM”

Program autorstwa Małgorzaty Kulej, Bogusławy Kuśnierz i Ewy Oglązy pt. „Jesteśmy razem” z możliwością wykorzystania do pracy w grupach z dziećmi o specjalnych potrzebach edukacyjnych jest odpowiedzią na duże zainteresowanie ze strony nauczycielek przedszkola. Zamyśl autorski koncentruje się na przedstawieniu podstawowych zagadnień, które ułatwią pracę nauczycielki z grupą, w której jest choćby jedno dziecko o takich potrzebach. Autorki oparły swoje opracowanie na wieloletnich doświadczeniach własnych z pracy z takimi grupami oraz na podstawie programowej wychowania przedszkolnego. Program został zaakceptowany przez Ministerstwo Edukacji Narodowej i dopuszczony do użytku przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w sześcioletnich szkołach podstawowych. (Nr dopuszczenia: DKW – 4013 – 13/01)

Na strukturę Programu składa się pięć części:

- Wstęp i charakterystyka programu,
- Założenia i podstawowe cele,
- Materiał edukacyjny,
- Uwagi dotyczące realizacji programu,
- Literatura pomocnicza.

We wstępie Autorki krótko charakteryzują ideę swojego opracowania, podstawowy cel i przydatność – przede wszystkim jako pomoc dla młodych nauczycieli zdobywających dopiero doświadczenia w tak trudnej pracy oraz jako materiał do inspiracji działań edukacyjnych dla starszych stażem koleżanek.

W części drugiej został wyeksponowany cel edukacji przedszkolnej, którym – zgodnie z podstawą programową – jest „wspomaganie i ukierunkowanie rozwoju dziecka zgodnie z jego wrodzonym potencjałem i możliwościami rozwojowymi w relacji ze środowiskiem społeczno-kulturowym i przyrodniczym”¹. Autorki uszczegóławiając ten cel, zredagowały

¹ M. Kulej, B. Kuśnierz, E. Oglaza, *Jesteśmy razem. Program edukacji przedszkolnej z możliwością wykorzystania do pracy w grupach z dziećmi o specjalnych potrzebach edukacyjnych*, Częstochowa 2001, s. 7.

13 celów określających umiejętności i kierunek działania dziecka, np. „samodzielnie i odważnie podejmuje decyzje”, „dostrzega i rozumie innych”² itp., co jest szczególnie ważne w życiu dzieci o specjalnych potrzebach. Cele te zostały sformułowane rzeczowo, poprawnie merytorycznie i odnoszą się do pełnej osoby dziecka. W tej części wskazane zostały również najważniejsze informacje dotyczące roli nauczyciela w procesie realizacji wyszczególnionych celów.

Część trzecia, którą stanowi materiał edukacyjny, jest najbogatsza. Jej podstawowe kategorie strukturalne to **Obszary edukacyjne** o następujących nazwach, które wskazują na specyfikę treści w nich zaprezentowanych: „Jestem wśród Was”, „Jestem pomysłowy i kreatywny”, „Jestem otwarty na świat” oraz „Ja i świat wokół mnie”.

Treści programowe w każdym z tych obszarów ułożone są tabelarycznie, w jednakowy sposób – trzy kolumny zawierające: materiał edukacyjny, propozycje działań edukacyjnych, przewidywane osiągnięcia dziecka (Dziecko potrafi:...). W każdym też obszarze wyeksponowane zostały „gniazda tematyczne” dla określonej grupy treści. I tak np. w obszarze I są to: „Poznaję przedszkole”, „Współdziałam w zespole”, „Ja i moja rodzina”³. Jest to wartościowy pomysł, tak merytorycznie, jak i redakcyjnie – ułatwia on Czytelnikowi posługiwanie się programem i szybkie odnajdywanie potrzebnego materiału. Równie korzystne dla nauczycieli pracujących w oparciu o ten program jest wskazywanie konkretnych działań edukacyjnych do proponowanych treści. Ma to charakter stymulujący, ukierunkowujący pracę i wspierający jej poprawność metodyczną.

Kolejną część programu stanowią istotne uwagi odnoszące się do realizacji procesu edukacyjnego zgodnie z tym programem. Zostały one logicznie pogrupowane i dotyczą takich elementów realizacyjnych, jak: organizowanie i funkcjonowanie grup integracyjnych, form współpracy przedszkola z różnymi instrukcjami, metod aktywizujących pracę z dziećmi, planowania i organizacji pracy oraz monitorowanie postępów dziecka⁴. Uwagi te mają charakter bardzo konkretny, odsyłają Czytelnika do tych form i sposobów działania, które Autorki w toku własnego doświadczenia sprawdziły i ich skuteczność jest bardzo widoczna. Wymieniają te sposoby, odsyłając jednocześnie do lektury, która pozwala dokładnie je poznać i prawidłowo stosować. Ta konkretność i jasność informacji jest bardzo cenną cechą tej części programu, tak jak i pozostałych.

Ostatnia część programu to literatura pomocnicza. Autorki wskazują jeszcze dodatkowe pozycje bibliograficzne, które mogą być przydatne nauczycielom pracującym z dziećmi o specjalnych potrzebach edukacyjnych, a które odnoszą się do różnych aspektów ich pracy.

Analizując Program edukacji przedszkolnej z możliwością wykorzystania do pracy w grupach z dziećmi o specjalnych potrzebach edukacyjnych „Jesteśmy razem” należy stwierdzić, że ma on dużą wartość teoretyczną oraz praktyczną i może być cenną pomocą dla nauczycieli przedszkola.

Maria Królicza

² Tamże, s. 7.

³ Tamże, s. 11–12.

⁴ Tamże, s. 27–30.